

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Πέμπτη 4 Ιανουαρίου 2024

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ειρήνη έχει... τον προορισμό της

Σ' έναν πλανήτη που ο πόλεμος, η βία και τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας είναι στην **ημερήσια** διάταξη, σ' έναν πλανήτη που φλέγεται, «γιορτάζει» η ειρήνη; Όχι. Η ειρήνη είναι γεννημένη πάντα να πολεμά. Το 1981 καθιερώθηκε από τον ΟΗΕ η 21η Σεπτεμβρίου ως Παγκόσμια Ημέρα Ειρήνης, ίσως με τις καλύτερες προθέσεις όλων, συγκεκαλυμμένης της όποιας υποκρισίας, αν έρθουμε πίσω σ' αυτή τη χρονική συγκυρία.

Σήμερα η αλήθεια είναι ότι η ειρήνη πάντα **τείνει** το χέρι της προς όλους, ακόμα και σ' αυτούς που με το ένα χέρι τη χαιρετούν και στο άλλο κρατούν όπλο ή και μαχαίρι, για να της πάρουν το κεφάλι. Δεν φοβάται όμως, γιατί έχει ιερό προορισμό. Ένας προορισμός δύσκολος σε **κόντρα** με τους μεγάλους και τους **παρανοϊκούς** που αποφασίζουν και κατευθύνουν τους πολέμους: φυλετικούς, θρησκευτικούς, εμφυλίους, κατακτητικούς. Η φρίκη του πολέμου και ο θάνατος των αθώων ψυχών είναι η δική τους ζωή.

Είναι **νωπές** οι μνήμες από το έγκλημα στην Κύπρο, με τη συνεχιζόμενη κατοχή μεγάλου μέρους της, και δη μιας χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου και την καταπάτηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Και μια ειρήνη που συνεχίζει να πολεμά. Τρομάζουν και οι συνεχιζόμενοι βομβαρδισμοί της Δύσης στη Συρία, στο Ιράκ και όπου γης. Οι απάνθρωπες τηλεοπτικές τελετουργίες με αποκεφαλισμούς και εκτελέσεις παγώνουν το αίμα του κόσμου. Αυτά τα εγκλήματα των πολέμων φέρνουν αντιμέτωπη την κοινωνία με τον φανατισμό, με τα αντίποινα και την εκδίκηση. Ποιος ρωτά την ειρήνη;

Ποια ήταν τα 176 θύματα της μοιραίας πτήσης των ουκρανικών αερογραμμών που κατέπεσε και συνετρίβη, λίγο μετά την απογειώσή του από το αεροδρόμιο της Τεχεράνης, επειδή χτυπήθηκε από αντιαεροπορικό πύραυλο;

Αθώοι άνθρωποι που απογειώθηκαν με προορισμό... ζωής. Ο πύραυλος βρήκε το στόχο του στον αέρα και σε λίγα δευτερόλεπτα οι άνθρωποι «κατεβαίνουν» στάχτες. Την ίδια ώρα που οι ηθικοί **αυτουργοί** αυτού του εγκλήματος έδιναν συνεντεύξεις,

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024

Α΄ ΦΑΣΗ

Ε_3.Νλ3Γ(ε)

μιλούσαν με παρρησία για την αξία της ανθρώπινης ζωής και την ειρήνη. Αυτήν που «σκότωσαν» στον αέρα. Η ειρήνη όμως δεν πέθανε. Έχει τον προορισμό της. Πάντα θα πολεμά... τον πόλεμο. Φεύγει με τους κυνηγημένους, από τις αραβικές χώρες και με ανθρώπους που απειλούνται από τη λεπίδα των τζιχαντιστών και άλλων οργανώσεων. Με ανθρώπους που πλήρωσαν ό,τι είχαν και δεν είχαν με όνειρο την ελευθερία τους. Με τους πεινασμένους και εξαθλιωμένους που κατέφυγαν στα σαπιοκάραβα των δουλεμπόρων. Η ειρήνη μαζί τους παλεύει.

Κάποιοι από τους μετανάστες-πρόσφυγες έφθασαν στην ελεύθερη στεριά. Κάποιοι δεν έφθασαν ποτέ. Ναυάγησαν. Η Μεσόγειος έγινε «υγρός τάφος» τους. Ναυάγησε μαζί τους και η ειρήνη.

Όμως, γρήγορα θα αναδυθεί και πάλι. Είπαμε, έχει τον προορισμό της. Δεν έχει δική της πατρίδα, φεύγει μακριά. Αυτή είναι η ειρήνη. Ταπεινή και υπερήφανη, φτωχή και μονάκριβη, θείο γέννημα των ανθρώπων, με αισθήματα βαθιά και πάντα απέναντι στα απάνθρωπα ένστικτα.

Πάντα πολέμιος των πολέμων.

**Γεώργιος Κάνιαρης, Δικηγόρος-Μέλος της Ένωσης Ποινικολόγων
(Διασκευή)**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**1^η δραστηριότητα**

A1. Σε μία παράγραφο 80-90 λέξεων να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας τις συνέπειες του πολέμου όπως καταγράφονται στο παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 10**2^η δραστηριότητα**

A2. Να δώσετε έναν δικό σας τίτλο στο παραπάνω κείμενο που να προετοιμάζει για το περιεχόμενό του, κάνοντας συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας.

Μονάδες 05

A3. α. Η τέταρτη παράγραφος του κειμένου («Ποια ήταν τα 176 θύματα... από αντιαεροπορικό πύραυλο;») διατυπώνεται υπό μορφή ερώτησης. Τι είδους ερώτηση είναι (απορίας ή ρητορική); (Μονάδες 02) Για ποιο σκοπό τη χρησιμοποιεί ο συγγραφέας; (Μονάδες 03)

Μονάδες 05

A3. β. Να εντοπίσετε στο κείμενο δύο μεταφορές. Αφού τις καταγράψετε στο τετράδιό σας, να ερμηνεύσετε τη σημασία τους (Μονάδες 02) και να αναφέρετε το σκοπό για τον οποίο τις χρησιμοποιεί ο συγγραφέας (Μονάδες 02).

Μονάδες 04

A4. Σε καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε από μία συνώνυμη λέξη, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία που έχει στο κείμενο:

- *παρανοϊκούς*
- *ημερήσια*
- *τείνει*
- *κόντρα*
- *νωπές*
- *αυτουργοί*

Μονάδες 06

3^η δραστηριότητα

A5. Σε ένα άρθρο 200-250 λέξεων που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας, να αναφερθείτε στις ολέθριες συνέπειες του πολέμου, αλλά και στους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε το σχολείο να συμβάλει στην πρόληψη των πολεμικών συγκρούσεων. Να λάβετε υπόψη και το περιεχόμενο του κειμένου «*Η ειρήνη έχει... τον προορισμό της*» που σας δίνεται.

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΕΙΡΗΝΗ

Έλα, ειρήνη, χαρά των λαών, των μανάδων ελπίδα,
συ, που φυτεύεις και χτίζεις και κάνεις τη γη περιβόλι.

Συ, που αναθρέφεις κι αντριεύεις τα νιάτα μ' αγώνες ωραίους,
έλα, κι οι δρόμοι σου λάμπουν πλυμένοι με δάκρυα κι αίμα.

Τόσα κορμιά, φυτεμένα στα πλάγια, πετάξανε κλώνους
έλα, σαν άνοιξη, κι άνοιξε πόρτες κλεισμένες και κάστρα,

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024
Α΄ ΦΑΣΗ

Ε_3.Νλ3Γ(ε)

έλα, να βγουν τα κοπάδια την έρημη γη να βοσκήσουν,
να βγουν ανθοί και πουλιά να λαλήσουν επάνω στους φράχτες,

έλα, σαν μάνα γλυκιά, σε καλούνε τα νιάτα του κόσμου
να μπεις με νέο τραγούδι μπροστά στο χορό τους, ειρήνη.

Βασίλης Ρώτας**1^η δραστηριότητα**

B1. Ποια γνωρίσματα αποδίδει το ποιητικό υλοκείμενο στην ειρήνη στις τρεις πρώτες στροφές του ποιήματος; (Να παραθέσετε σχετικά χωρία από το ποίημα).

Μονάδες 15**2^η δραστηριότητα**

B2. α. Πώς λειτουργούν το β^ο ενικό ρηματικό πρόσωπο και η προστακτική έγκλιση στον στίχο της τρίτης στροφής: «έλα, σαν άνοιξη, κι άνοιξε πόρτες κλεισμένες και κάστρα», ως προς το νόημα και το ύφος;

Μονάδες 09

B2. β. Να καταγράψετε δύο διαφορετικά σχήματα λόγου που αξιοποιεί ο ποιητής στο παραπάνω ποίημα (προσωποποίηση, μεταφορά, παρομοίωση κ.λπ.).

Μονάδες 06**3^η δραστηριότητα**

B3. Σύμφωνα με τις δύο τελευταίες στροφές του ποιήματος, πώς ακμάζουν η φύση και οι νέοι σε καιρό ειρήνης; Συμφωνείτε με αυτήν τη θέση; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 20